

Alexander Lange:

Lorentz Vogts bombe under "Rettsstaten"

Da de pinlige opplysninger om okkupasjonsoppgjøret kom ble den herskende klikk så urolig, at påtalemyndigheten måtte reagere med en arrestasjon, som var planlagt som den første i en større serie! Arrestasjonen ble underkjent av retten. Tiltross for at de oppblåste — og på forhånd i stortingsmelding 64 for 1950 triumferende kunngjorte tiltalebeslutninger — skrumpet vesentlig inn under rettergangen, ble de allikevel i sin sterkt reduserte form delvis underkjent av retten. Medvirkende hertil var at den rettslige forundersøkelse var blitt fast ledet av en sannhetssøkende, ikke kompromittert dommer.

Da påtalemyndigheten ble tvunget til aksjon mot visse dengang isolerte og derfor relativt ufarlige angripere av «retts»-oppgjøret, tok statsadvokat Dorenfeldt — etter ordre — munnen meget full, idet han under bifall fra en vellinstruert presse erklærte at alle «injurianten» straks skulle settes inn... Sindige jurister — deriblant Finn R. Schjødt — måtte nå belære om at slikt gjør selvsagt ingen rettsstat med folk — som drevet av sin rettsbevissthet og harme — pådrar seg injurielag, for å vareta samfunnets interesse i at det ikke begås justismord...

Det er ganske andre tarv enn rettssikkerhetens som varetas, når påtalemndigheten foretar anholdelser i ærekrenkelsessaker!

I dette sitt første forsøk led Dorenfeldt-Aulle — tross en delvis fellerende dom over «injuriantene» — et nederlag, som de foreløbig tok seg ad notam. I reserve has dog beredskapslovgivningens kopi av de Himmlerske metoder... Men ennå er det ikke blitt norsk

rett å arrestere folk som skriver skarpe artikler! Påtalemyndigheten bør nøye seg med at slike rammes på pungen med den stille boikott... Og overvåkes daglig.

Blandt mer formidable angripere av rettsoppgjøret som påtalemyndigheten klokelig ikke har gitt seg i kast med skal jeg idag bare nevne prost Hødem, Advokat Gustav Heber og fremforalt den likeledes gode nordmann, Industriforbundets tidligere direktør, cand. jur. Lorentz Vogt. Han blir neppe av den grunn dekorert med St. Olavs Orden, at han har innlagt seg fortjeneste av norsk rettshistorie ved helt blendende å detaljere de bragder på krise- og emigrantjussens felt som det veldige forspann for u-loven — Solem — Berg — Aulle — Ferdinand Schjelderup, blant andre — er blitt dekorert av «Kretsen» for.

I sin bok — VERN OM GRUNDLOVEN — skriver således herr Vogt på side 51—52 noe, som påtalemyndigheten har unnlatt å gripe inn mot. Tross den slepne form — er hans utsagn i sin kjerne en fryktelig ærekrenkelse i et rettssamfunn, hvor det hersker normale æresbegreper. Les nøyaktig hvert ord:

«Man forbereder en lovgivning som er en forhåndsdom mer enn en lov. I utformingen av denne forhåndsdom deltar forskjellige mer eller mindre anonyme personer. Av disse overtar senere en — advokat Sven Arntzen — den øverste påtalemyndighets rolle. Lagmann Solem den sentrale lagmannsstilling. I Høyesterett sitter justitiarius Paal Berg og Ferdinand Schjelderup. De samme menn kommer derved til å øve en avgjørende innflytelse på alle trinn av oppgjøret. Forholdet er ikke betryggende, og det blir det ennå mindre ved den agresivitet som er vist fra første stund. Hvor det gjelder å bedømme en anordnings lovliggheit ligger det i sakens natur, at de menn som har deltatt i dens utarbeidelse ikke etterpå står objektivt til spørsmålet».

«Kretsens» representanter innskrenket heller ikke sin virksomhet til sitt anonyme arbeid under okkupasjonen og sine offisielle stillinger etterpå. Riksadvokat Arntzen holder velledende foredrag for dommerne, som merkelig nok møter mannsterkt frem for å motta belønning. Dommerforeningens formann (ikke den nåværende) blir så begeistret at han vil at foreningens medlemmer — dommerne — ved votering skulle slutte seg til foredraget. En slik votering ville gjort samtlige tilstedeværende inhabile ved behandling av senere landsviksaker. Men dette noe eien-dommelige forslag ble forhindret ved en mer besindig høyesterettsdommers inngripen.»

«Samtidig mangler man det korrektiv, som en selvstendig sakførerforening — forsvarets representanter — burde ha utgjort, og som i Danmark er kommet så klart frem i høyesterettsadvokat Stegmann-Petersens opptreden når den danske riksadvokat i likhet med den norske hadde hevdet påtalemyndighetens oppfatning. Den norske sakførerforenings passivitet i så henseende burde oppfattes som påfallende.»

(Uthevelsene gjort av meg).

Såvidt direktør Lorentz Vogt.

I en avisartikkel, som var likeså injuerende som ovenstående, forklarer han — likeledes upåttalt — hvorfor Den Norske Sakførerforening ikke sto uavhengig til okkupasjonsoppgjøret. Dens daværende formann, som nå er regjeringsadvokat, var dengang under politletterforskning som styremedlem i A/S Konstruksjon, hvis disponent ble straffedømt for engasjements med tyskerne, som vedkommende, senere regjeringsadvokat upåttalt hadde tiltrådt med sin underskrift i styreprotokollen.

107754

706 1957 m.v. 17